

Kursplan

Perspektiv på sociala problem och metoder, 30 hp (SOC4)

Perspectives on Social Problems and Methods, 30 ECTS

Program	Socionomprogrammet
Program hp	210
Utbildningsnivå	Grund
Kurskod	SG4XXX
Kursens hp	30
Nivåklassificering	G2F
Betygsskala	Väl godkänd, Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för socialvetenskap
Beslutande organ	Institutionsstyrelsen
Datum för fastställande	2019-02-12
Reviderad kursplan	2023-11-21
Reviderad litteraturlista	2023-11-21
Kursplan gäller från	Vårterminen 2024
Gällande utbildningsplan	2018-02-14
Studietakt	Heltid

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap, Marie Cederschiöld högskola samt vara godkänd på delkurserna SOC12 och SOC22.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen läses år 2 på grundnivå och ingår som obligatorisk kurs i socionomutbildningen vid Institutionen för socialvetenskap.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- urskilja och identifiera olika arbets- och samtalsmetoder, teoretiskt och praktiskt, och hur dessa kan tillämpas i relation till olika sociala problem och målgrupper på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- relatera sociala problem, metoder och förhållningssätt till social mobilisering av människor och resurser med fokus på samhällsarbete och socialt förändringsarbete,
- urskilja olika förklaringsmodeller till missbruk och psykisk ohälsa och hur dessa sociala problem hanteras politiskt, samt identifiera hur det påverkar det sociala arbetets praktik,
- urskilja modeller, normer och synsätt på funktionshinder och likvärdiga levnadsvillkor,
- identifiera metoder för att utreda behov av stöd samt insatser för personer som utsatts för våld i nära relation samt förövare,
- förstå hur arbete med personlig och professionell utveckling kan ske, särskilt i relation till gruppprocesser.

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- tillämpa metoder, tekniker och förhållningssätt i samtalsövningar,
- formulera en plan för socialt förändringsarbete i ett vetenskapligt projektarbete, inom något av områdena missbruk, funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller våld i nära relationer,
- tillämpa vetenskapliga metoder i ett projektarbete i grupp,
- utforma och leda personlig och professionell utveckling i grupp,
- muntligt och skriftligt kommunicera på ett sätt som är relevant för socialt arbete som akademiskt ämne och professionell praktik.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- kritiskt reflektera över sociala problem, metoder och förhållningssätt på individ-, grupp- och samhällsnivå ur ett etiskt, intersektionellt, interkulturellt och internationellt perspektiv,
- reflektera över egen personlig och professionell utveckling, självständigt och i grupp, särskilt med fokus på egen och andras roll i gruppprocesser.

Kursens innehåll

Kursen ges under socionomutbildningens andra år och vidareutvecklar kunskaperna om sociala problemområden i relation till arbetsmetoder i socialt arbete på individ-, -grupp och samhällsnivå. I kursen ges kunskaper om och färdighetsträning i samtalsmetoder. Här behandlas olika samtalsmetoder teoretiskt och praktiskt med fokus på interaktion och kommunikation samt etiska aspekter. Vissa målgrupper och svåra samtal kommer att beröras. I kursen kommer vidare missbruk, funktionsnedsättning, psykisk ohälsa och våld i nära relationer samt annan aktuell social problematik behandlas, samt arbetsmetoder relaterade till dessa. En gemensam ram i kursen är socialt förändringsarbete. I kursen ingår ett projektarbete där studenterna i grupp genomför en mindre studie som möjliggör fördjupning inom ett område. Till denna knyts undervisning i vetenskapsteori och forskningsmetoder. Fältanknytning sker utöver detta även genom gästföreläsningar. Projektarbetet kan genomföras inom ramen för internationell samverkan och deltagande i Global sessions. I kursen finns återkommande moment som stärker studentens personliga professionella utveckling (PPU). Kursen är uppdelad i tre delkurser:

Samtalsmetoder och bemötandets etik, 13 hp (SOC42) Delkursen syftar till att ge kunskaper om och färdighetsträning i olika former av professionella samtal samt samtalsmetoder med fokus på ett förändringsinriktat socialt arbete. Särskild betoning läggs också vid vissa målgrupper och svårigheter i samtal. De färdighetstränande inslagen består i samtalsövningar av olika slag. Här behandlas:

- olika förhållningssätt, tekniker och metoder i samtal,
- olika typer av samtal, vissa målgrupper samt särskilda svårigheter i samtal,
- samtalsmetoders teori och relation till teoribildning i socialt arbete,

Perspektiv på sociala problem och metoder, 30 hp Perspectives on Social Problems and Methods, 30 ECTS

- etik i bemötande och samtalsmetoder,
- samtalsövningar med inspelning, analys och reflektion.

Sociala problem och arbetsmetoder i socialt arbete, 15 hp (SOC41). I delkursen vidareutvecklas kunskaperna om sociala problemområden i relation till arbetsmetoder i socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå. Delkursen inleds med en problematisering av sociala problem med fokus på samhällsarbete och socialt förändringsarbete. Därefter fokuseras olika problemområden för socialt arbete. I kursen ingår ett fördjupande projektarbete i grupp som inleds med undervisning i vetenskapsteori och forskningsmetoder. Fältanknytning sker genom gästföreläsningar, studiebesök och inom ramen för projektarbetet. Här behandlas:

- socialt förändringsarbete med fokus på socialt arbete på samhällsnivå,
- internationella och interkulturella perspektiv på sociala problem och arbetsmetoder,
- alkohol- och drogmissbruk, fysiska och psykiska funktionsnedsättningar, våld i nära relationer samt psykisk ohälsa,
- olika arbetsmetoder i socialt arbete i relation till nämnda problemområden,
- vetenskapsteori och vetenskapliga metoder
- etiska (politiska) och intersektionella perspektiv.

Personlig professionell utveckling IV, 2 hp (SOC43) syftar till att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen. Här behandlas:

- planering och ledning av gruppdiskussioner och övningar som bidrar till ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen,
- reflektioner över sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen

Undervisningsformer

Undervisningen genomförs i form av föreläsningar, litteraturstudier, seminarier och reflekterande övningar. Studenten arbetar både enskilt och i grupper. Kursen har stöd genom nätbaserad lärplattform. Se vidare kursens *studieguide*.

Kursens examinationsformer och betygssättning

Examinationerna utgår ifrån kursens lärandemål. Varje delkurs betygssätts för sig. Delkursbetygen vägs därefter samman till ett betyg för hela kursen. Vid sammanvägningen tas hänsyn till att delkursen Personlig professionell utveckling endast bedöms med betygen Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Delkurs 1 Samtalsmetoder och bemötandets etik, 13 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 1 examineras genom aktivt deltagande i seminarier, praktiska övningar i grupp, muntliga och skriftliga analyser och reflektioner individuellt och i grupp, samt individuell skriftlig hemtentamen.

Delkurs 2 Sociala problem och arbetsmetoder i socialt arbete, 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 2 examineras genom aktivt deltagande vid seminarier, muntliga gruppredovisningar, skriftlig grupp rapport, presentation av projektarbete i grupp samt individuell skriftlig hemtentamen.

Delkurs 3 Personlig professionell utveckling IV, 2 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

Delkurs 3 examineras genom aktivt deltagande vid samtliga tillfällen samt genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För detaljerad information om de olika examinationsformerna, se kursdokumentet *Examinationsformer och lärandemål*.

Antal examinationstillfällen för en student är begränsat till totalt fem. Två omprov erbjuds i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Vidare erbjuds examination vid ett senare uppsamlingstillfälle. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

Studenter som underkänts i moment kring PPU erbjuds ett ersättningstillfälle med tillhörande examination i nära anslutning till examinationstillfället. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll. En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot detta.

Om studenten har ett giltigt beslut från högskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att utforma ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis (SFS 2006: 1053).

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omprov baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

- Andergren, L. (2017). *Samtal i socialt arbete*. Tremedia. (1 urval).
- Andersson, G., Bülow, P., Denhov, A. & Topor, A. (2016). *Från patient till person: om allvarliga psykiska problem - vardag, vård och stöd*. Studentlitteratur.
- Andersson Elmtoft, N. & Whitaker, A. (2023). *Personlig professionell utveckling för socionomer*. Liber. (valda delar)
- Barth, T. & Näsholm, C. (2018). *MI-samtal och förhållningssätt. Att framkalla, förädla och förankra motivation*. Studentlitteratur
- Bergman, S. & Blomquist, C. (2018). *Uppskattande samtalskonst. Om att skapa möjligheter i samtalets värld*. (4 uppl.). Studentlitteratur.
- Björklund, L. (2023) *Modet att ingenting göra: När orden inte räcker till*. Libris.
- Blennberger, E. (2013). *Bemötandets etik*. Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Sambällsvetenskapliga metoder*. (3 rev. uppl.). Liber.
- Castillo, E. G., Ijadi-Maghsoodi, R., Shadravan, S., Moore, E., Mensah, M. O., Docherty, M., ... & Wells, K. B. (2019). Community interventions to promote mental health and social equity. *Current psychiatry reports*, 21(5), 1-14. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11920-019-1017-0>
- Folkhälsomyndigheten (2023). *Att inte bara överleva utan att faktiskt också leva: en kartläggning om ungas psykiska hälsa: kortversion*. Solna: Folkhälsomyndigheten.
- Healy, K. (2022). *Social work theories in context: creating frameworks for practice*. (3rd ed.). Palgrave Macmillan.
- Hejlskov Elvén, B. (2018). *Problemskapande beteende. Vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Hilmansson, H.T. (2020). *Samtalet. Förbättra din professionella kommunikation genom empati*. (5 uppl.). Studentlitteratur.
- Hjerm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. (2 utök. och uppdat. uppl.). Gleerup.
- Johnson, B., Richert, T. & Svensson, B. (2023). *Alkohol- och narkotikaproblem*. (2 uppl.) Studentlitteratur.
- Lindqvist, R. (2022). *Funktionshinder i välfärdssambället*. (Femte upplagan). Malmö: Gleerups.
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete. Teori, reflektion och praxis*. (3. uppl.). Gleerup.
- Moser Hällen, L. (Red.). (2021). *Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer*. Liber.
- Roelofs, K., & Salonen, T. (2019). *Insatser i "utsatta" områden: en analys av 20 års områdesutveckling och lärdomar inför framtiden*. Bostad 2030: <https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1410165/FULLTEXT01.pdf>
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber.
- Sjöberg, S. & Turunen, P. (Red.). (2018). *Sambällsarbete: aktörer, arenor och perspektiv*. (1 uppl.). Studentlitteratur.
- SKL (2018). *Förändringsarbete med våldsutövande män. Strategier för kvalitetsutveckling*. Sveriges kommuner, landsting och regioner.
- Nilsson Tapper, M. (2021) *Professionella samtal med barn – förhållningssätt, metoder och övningar*. Studentlitteratur.
- Wheelan, S., Jacobsson, C., Åkerlund, M. (2022). *Att skapa effektiva team. En handledning för ledning och medlemmar*. Studentlitteratur.
- Øvreide, H. (2009). *Samtal med barn: metodiska samtal med barn i svåra livssituationer*. (3 rev. uppl.). Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar och annat material tillkommer. Kurslitteraturen omfattar mellan 3000 och 4000 sidor.

Litteraturlista per delkurs

SOC 42

- Andergren, L. (2017). *Samtal i socialt arbete*. Tremedia. (I urval).
- Barth, T. & Näsholm, C. (2018). *MI-samtal och förhållningssätt. Att framkalla, förädla och förankra motivation*. Studentlitteratur.
- Bergman, S. & Blomquist, C. (2018). *Uppskattande samtalskonst. Om att skapa möjligheter i samtalets värld*. (4 uppl.). Studentlitteratur.
- Björklund, L. (2023) *Modet att ingenting göra: När orden inte räcker till*. Libris.
- Blennberger, E. (2013). *Bemötandets etik*. Studentlitteratur.
- Healy, K. (2022). *Social work theories in context: creating frameworks for practice*. (3rd ed.). Palgrave Macmillan. (Del 3).
- Hejlskov Elvén B. (2018). *Problemskapande beteende. Vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Hilmarsson, H.T. (2020). *Samtalet. Förbättra din professionella kommunikation genom empati*. (5 uppl.). Studentlitteratur.
- Nilsson Tapper, M. (2021) *Professionella samtal med barn – förhållningssätt, metoder och övningar*. Studentlitteratur.
- Øvreide, H. (2009). *Samtal med barn: metodiska samtal med barn i svåra livssituationer*. (3 rev. uppl.). Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar, rapporter och bokkapitel kan tillkomma

SOC 41

- Andersson, G., Bülow, P., Denhov, A. & Topor, A. (2016) *Från patient till person: om allvarliga psykiska problem - vardag, vård och stöd*. Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Sambällsvetenskapliga metoder*. (3 rev. uppl.). Liber.
- Castillo, E. G., Ijadi-Maghsoodi, R., Shadravan, S., Moore, E., Mensah, M. O., Docherty, M. & Wells, K. B. (2019). Community interventions to promote mental health and social equity. *Current psychiatry reports*, 21(5), 1-14. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11920-019-1017-0>
- Folkhälsomyndigheten (2023). *Att inte bara överleva utan att faktiskt också leva: en kartläggning om ungas psykiska hälsa: kortversion*. Solna: Folkhälsomyndigheten.
- Hjerm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. (2 utök. och uppd. uppl.). Gleerup.
- Johnson, B., Richert, T. & Svensson, B. (2023). *Alkohol- och narkotikaproblem*. (2 uppl.) Studentlitteratur.
- Lindqvist, R. (2022). *Funktionshinder i välfärdssambället*. (Femte upplagan). Malmö: Gleerups.
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete. Teori, reflektion och praxis*. (3. uppl.).
- Gleerup. Moser Hällen, L. (Red.). (2021). *Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer*. Liber.
- Roelofs, K., & Salonen, T. (2019). *Insatser i "utsatta" områden: en analys av 20 års områdesutveckling och lärdomar inför framtiden*. Bostad 2030. <https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1410165/FULLTEXT01.pdf>
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber.
- Sjöberg, S. & Turunen, P. (Red.). (2018). *Sambällsarbete: aktörer, arenor och perspektiv*. (1 uppl.). Studentlitteratur.
- SKL (2018). *Förändringsarbete med våldsutövande män. Strategier för kvalitetsutveckling*. Sveriges kommuner, landsting och regioner. <https://skr.se/download/18.5627773817e39e979ef38a79/1642166982537/7585-594-3.pdf>

Vetenskapliga artiklar, rapporter och bokkapitel kan tillkomma

SOC 43

Andersson Elmtoft, N. & Whitaker, A. (2023). *Personlig professionell utveckling för socionomer*.

Liber. (valda delar)

Wheelan, S., Jacobsson, C., Åkerlund, M. (2022). *Att skapa effektiva team. En handledning för ledning och medlemmar*. Studentlitteratur.

Material tillkommer i samband med de studentledda PPU-tillfällena.